

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Stensta
 Socken: Vadstena Berättat av: Carl Johan Green m. fl.
 Uppteckningsår: 1937 Född år i

Offerkast, vädarkast s. 1-15
 där und blivit begånget s. 1
 där person hängt sig s. 8
 vid avrättningsplatsen s. 9
 vid våghornringar s. 13
 Spökei och gungängare s. 7, 9-12
 Begravningsplats för mördare och jäkmördare s. 14

15 sid

ACC. N:R. 5899

Landskap: Småland
Härad: Kinnared
Socken: Edslesläv
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
Adress: Järnvägsgränd, Alnöstrå
Berättat av: Carl Johan Gren
Född år: 1872 i Edslesläv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Offert kast

I tillhörande ämne har upplysningar
jämförts de sam. överlämnade Gren lämnat
sådana även erhållits av Sora Maria Lek
Odenstadska Edslesläv, född: Bergunda
1858, Johanna Petersson född: i Åstorp
Säteriet i Edslesläv, där han ännu är
bosatt, år 1872 m. fl.

Karl Johan Gren berättar att han brukade
kära sin mor berätta, att man
förr i tiden brukade kasta stenar eller
pinningar på den plats där något varit
blivit begånget. Sälligt var han
berättade skulle ett sådant bratt

5899

ACC. N.R.

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Småland
 Kinnared
 Fäderslöv
 1939
 Nikodemus Karlsson
 Kinnared 2/Allaste
 Carl Johan Gren
 1872 i Fäderslöv

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

ha blivit begånget någonstans i
 närheten av vägen mellan Allaste
 och Fäderslövs kyrka. En bander
 från Kalmar hade en vintermagon
 så han skulle köra till Växjö
 för att avyttra en del landmannas-
 produkter blivit överfäsen, mör-
 dad och räddad. Sedan hade man hit
 lat den mördades kropp vid väg-
 kanten. När bygdens folk sedan
 gingo platsen förbi försummade
 de aldrig att slänga en sten eller
 en pinne på den plats av marken.
 Där man funnit den mördades lik.

Skriv endast på denna sida!

3

ACC. N.R. 5899

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Pihlman Karlsson*
 Härad: *Vimmerby* Adress: *Jämsågg 21, Alvesta*
 Socken: *Fidderlös* Berättat av: *Carl Johan Gren*
 Uppteckningsår: *1737* Född år *1872* i *Fidderlös*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om man kastade sten eller pinnar
 på en dylik plats var likgiltigt
 Stenarna ^{eller} ~~stulsk~~ ~~som~~ kunde varis-
 sa likaså pinnarnas, togs på lämpl-
 ligt ställe innan man kommit fram
 och när man rätt platsen slängdes
 föremålet i hägen. Det är emeller-
 tid mycket längesedan detta bruk
 övergått i bygden, men Gren be-
 rättar att hans mor hade sett
 resterna av den omtalade hägen.

En dylik häg kallades på byg-
 dens mål för "bandahägen". Föremå-
 len kastades i hägen i följande

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5899

4

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Nikolaus Karlsson

Härad:

Kinnared

Adress:

Jönväg 2, Alvesta

Socken:

Föderstäv

Berättat av:

Carl Johan Gren

Uppteckningsår:

1939

Född år:

1878 i Föderstäv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

någon bän om att Gud mäktat fröln
den förbipasserande från märkrets
anda och djäboliske makter. Underlet
man att kasta i frågavarande föremål
så kunde man "rika ut för nåt." Man
kunde bli gasta kryst, man kunde
fö märk o. s. v. I vissa fall kastade
man inte blott för sin egen del utan
i tanke att den mördade, som dött
en bröd ond väd, skulle bli till en
själ förlöst från Satens band och
kanno till ra i de himmeliske kyo-
derna. Om man sökt bränna kyr-
an dylik kåg är inte könt, men de

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5899

Landskap: Småland Upptecknat av: Peter Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Järnvägs g. 21, Marstrand
 Socken: Odenslöv Berättat av: Karl Johan Gren
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1892 i Odenslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den till stor del bestod av stenar är oerhört
 ganska stort.

Sara Leck berättar att hon näst
 talas om ett dylikt vådaskast
 funnits vid en annan väg i sock-
 nen, nämligen mellan Lockaröd
 och Odenslöv. Även här skulle
 ett mord ha ägt rum i det att
 en man där hade blivit i fjälsbacken
 med en yxa. Här hängdes sedan
 mindre stenar och pinna på sam-
 ma sätt som vid affärskasten vid
 Ölfrydsåsen. I likhet med Gren
 säger Sara Leck, att bruket ännu

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 5899

6

Landskap: Småland
Härad: Timrås
Socken: Aderslöv
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Pehr Karlsson
Adress: Jönväg 2, Alavete
Berättat av: Carl Johan Gren
Född år: 1842 Aderslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de för mycket längesedan. Skuråset
vid offerkisten, men på platsen
där mordet skedd, ligger en mindre
minnessten som uppsatts i marken.
Jag har alltid tyckt att det varit
en hemskt kuslig plats att passe-
ra nattetid, säger Sara Jek. Det
är så märkt och dygert där, och
förr i tiden var det allmänt tal
om att där spökade alldeles för-
skräckligt. Ja hörde en historia
om att det en gång när en bonde
från Lockarör skulle köra till Väja
en natt, var det omöjligt för honom

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5899

Landskap: Småland

Upptecknat av: Vilhelm Karlsson

Härad: Kinnared

Adress: Jönköping, 2, Alavästra

Socken: Fedeleslöv

Berättat av: Carl Johan Ören

Uppteckningsår: 1939

Född år 1872 i Fedeleslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att få hästen förbi platsen. Han hä-
de juskade och slag, men hästen
flyttade sig inte så mycket som
en kala aln. Dessutom påstod det
att folk så allt möjligt där för
i tiden, bland annat en huvud-
lös mansperson, som araligt oar-
kade av och an vid vägbanken och
också en stor svart hund med
i halsen. Efter en dylik upplevelse
blev vanligtvis ifrågasättande per-
soner, sjuka och "någon" "klok"
fick "måta" dem eller skjuta med
krut över dem för att de skulle

Skriv endast på denna sida!

5899

8

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Nikolaus Karlsson

Härad: Kinnared

Adress: Jönköping, S. Mäster

Socken: Pederslöv

Berättat av: Carl Johan Gren

Uppteckningsår: 1939

Född år 1849 i Pederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kunna bli förlästa ur det andra, som
på detta sätt manats på dem.

Johanna Petersson berättar, att
hennes mor brukade tale om att
ett dylikt offer kast fannits vid
den stora vägen mellan Huseby
gods och Håbbleds gästgivarigård
i Pederslöv. I detta fallet skulle
det ha varit en vägförande som
förlorat sitt eget liv genom
att hänga sig i en stor gran vid
vägkanten. Även har vis man ha kastat
pinna och stenar och det sådes att
folk med stor fruktan passerade denna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5899

9

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

plet, när de skulle mat eller i från
vägja nattelid. Men såg här olika
skynnader och seener, själsmäns
saläsa ande i olika gestalt.

Även vid de stora arättningsspel-
erna brukade man för längredan
i tiden kasta pinnar eller stekar
i samma syftsmål som vid pletser
där någon mördats eller där någon
tagit sig själva av daga. En stor
landsvägen mellan Växjö och Kils-
län fanns i denna församling norra
del för en en arättningsspel, nu-
mera benämnd Stigla boken. Här

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5899

16

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

auråhlades grava förbrytare och det
var klart att dessa människor ef-
ter Tidsens bra inte kunde finnas se.
De gingo igen i olika gestalt och höl-
lo ofta på att skrämme livet av de
stackars vögforande som drogo vägen
fram nattetid. På lunda berättar Jo-
hanna Fihlsson att hennes mor
en gång på 1870-talet när hon skulle
gå till Pärjö för att såja ägg och smör
vid Ståglöbacken gjorde en obekog-
lig upplevelse. Det var mitt i nat-
ten och gumman kom vägen braskon-
ck fram utan att tänka på nåenting

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5899

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Filipus Karlsson

Härad:

Kinnared

Adress:

Torneåsg. 2, Alvesta

Socken:

Påreslöv

Berättat av:

Carl Johan Gren

Uppteckningsår:

1939

Född år

1872 i Påreslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En steglachucken mätte han en person som kom reskt gäende vid den gamla avsättningsplatsen. Efter som det på den tiden var god sed att hälsa på alla man måtte vare sig de vara kände eller inte kallade gumman "gumman". Det var smickertid ingen som svarade och när han vände sig om såg han till sin förskräckelse att den förbipasserande saknade huvud, och att vid hans sida sprang en stor svart hund, som hade stora slårslår i sitt gap. Den gäende blev gumman ut rödvast han någon.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5899

12

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

~~Sitt~~ förut varit i livet. Det berättas vidare, att även vid denna plats kunde hästar plötsligt stanna vid föder matte tid och att det knappast fanns någon makt i världen att få dem i gång försän de själva ville, eller sätts sågt förrän trötthet släppte sitt hårda grepp om dem. Då kunde de bröta att de stått stilla bara så genomsvetla att svetten formligen rann av dem.

Lars Leck berättar att man förödmärligt vad han körde i sina yngre år brukade kasta pinner och skenar

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 5899

13

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Vilhelm Karlsson

Härad:

Kinnared

Adress:

Färnåsg. 21, Alvesta

Socken:

Fäderslöv

Berättat av:

Carl Johan Gren

Uppteckningsår:

1939

Född år

1892, Fäderslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid vätkersningar, till vilka alltid en del
vidoksyliga föreställningar vara knutna.
Förslagsvis brukade man spotta tre gånger
på föremålet innan man kastade det sam-
ma. Si, di hade så mycket konstigheter för sig
för att man kan då sakt intet förstå sig
på så då skulle häna te, vägar ser och
men då ä blott att då fanns en hel
del spåke i locket allt kunde man
inte människorna fundera på. Karsvå-
gorna var en viktig plats: all synne-
het för den som skulle gå i väg. Skul-
le framtidens släja lyftas för honom
så var det nödvändigt att kan först

Skriv endast på denna sida!

14

ACC. N.R. 5899

Landskap: Småland Upptecknat av: W. Melin Karlsson
 Härad: Tinnared Adress: Jönköping, Alsterå
 Socken: Fredeslöv Berättat av: Carl Johan Gren
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1872 i Fredeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

uppsäte på plats där vägar löpte ut i flera
båderstreck.

Om stenkastning förekommit vid
stranden av en gård, där någon person
brunnat är inte känt, men uppteck-
narens sagsmän kallar för helst att
så varit fallet.

Sländare och gjätomördare vara för
syndiga att begravas som andra männi-
skar. I långa tider begravdes utanför
kyrkogårdsmuren, emedan de ansågos inte
värdiga att bland hedligt folk vila.
Senare fingo de begravas nära ring-
muren inne på kyrkogården. Men de

fick inte isom andra tagas genom kyrk-
parten, utan deras kister lyftes öfver
vingmuren den sida av kyrkogården där de
skulle begravas. Denna plats av kyrko-
gården var föga öfver och bekräddes in-
te gärna orådigt av den tidens vid-
skepliga människor. Om man grävde sin
skilt djupt för dessa samhällets olyck-
lige känner mina sagesmän inte till

Att man kastat sten där samlag-
agt dam har ej heller någon i ligg-
den käftat på sin.

De som som frångått och oönska-
nde äro uppgifterna hänförliga från
Vaduslöns saken till denna upp-
teckning.